GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI DE LUCRU.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șese lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șese lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 50. *Mercurĭ 18 (30) Aprile* **1884.**

Brașovŭ în 17 (29) Aprile.

Unulŭ din ḍiarele cele mai bine informate din Londra „Pall Mall Gazette“ ne spune, că e fórte de temutŭ, că vorŭ isbucní turburărĭ seriόse în Egiptulŭ de susŭ și afirmă că se póte prea ușorŭ întêmplá ca toțĭ Europenii domiciliațĭ în Cairo sĕ fie măcelărițĭ. Citatulŭ ḍiarŭ rógă guvernulŭ ca imediatŭ se trămită în Egiptŭ 5000 soldațĭ.

Veștile aceste rele caracteriséză în destulŭ desperata situațiune, în care sĕ aflà aḍĭ Egiptulŭ. Anglesii, carĭ după vechiulŭ lorŭ obiceiu, au încercatŭ a monopolisá și acésta țéră fructiferă, s'au doveditŭ incapabilĭ în mai multe privințe. Politica cabinetului Gladstone a făcutŭ fiasco în Egiptŭ, pentru că n'a fostŭ în stare aș câștigá necum sprijinulŭ și simpatia, dér nicĭ măcarŭ respectulŭ indigenilorŭ. Fruntașii egiptenĭ, cu Șerif- și Riza-pașa s'au retrasŭ, de óre-ce n'au voitŭ se iea asupră-le responsabilitatea pentru faptele Anglesilorŭ, cărora le împută c'au încurcatŭ tóte afacerile țĕrii și au creatŭ o stare anarchică așa că acum sunt la ordinea ḍilei tălhăriile de totŭ felulŭ.

Cândŭ a fostŭ isbucnitŭ crisa egipténă în urma revoluțiunii lui Arabi-pașa, tótă lumea credea, că Anglia și Francia, carĭ pe lêngă Sultanulŭ erau mai multŭ interesate decâtŭ tóte celelalte puterĭ la restabilirea păcii și a ordinei în Egiptŭ, vorŭ merge mână în mână. Cabinetulŭ Freycinet făcea la începutulŭ lunei lui Iuliu 1882 declarațiunĭ solemnele în camera francesă, că alianța Franciei cu Anglia esistă și că guvernulŭ francesŭ procede cu moderațiune și precauțiune mergêndŭ cu Anglia dér „nedepărtându-se de Europa.“

„Europa,“ care impunea Franciei acéstă reservă, erá puternica ei rivală Germania. De frică ca nu cumva sĕ se încurce cestiunea Orientului printr'o intervențiune franceso-anglesă în Egiptŭ, guvernulŭ francesŭ nu s'a încumetatŭ se facă nicĭ unŭ pasŭ decisivŭ, remâindŭ pe lângă declarațiunile sale teoretice, până ce Anglesii au trămisŭ năile lorŭ de resboiu și soldații lorŭ în Egiptŭ.

De-o parte lipsă totală de energiă, de altă parte o esploatare obraznică a situațiunii momentane. Perfidulŭ Albionŭ și-a croitŭ planulŭ de cu vreme și încă în Iuliu 1882 declarară foile oficióse din Londra, că décă Francia și Italia nu vorŭ voí a coopera cu trupele anglese pentru restabilirea ordinei în Egiptŭ, Marea Britaniă va face singură acésta trébă și atuncĭ va dobêndi dreptulŭ de protectóre a Egiptului, resolvândŭ cestiunea egipténă conformŭ cu interesele sale.

După cum stau astăḍĭ lucrurile, Anglia este deja sătulă până în gâtŭ de resultatele nefavorabile, ce le-a dobênditŭ ca protectóre a Egiptului, de unŭ anŭ și jumĕtate încóce. Administrația anglesă s'a doveditŭ incapabilă de a susțíné ordinea în acéstă țéră; autoritatea Chedivului e nulă; unŭ prefectŭ de polițiă în Europa occidentală are mai multă véḍă decâtŭ acésta umbră de Domnitorŭ egipténŭ. Sudanulŭ, acésta importantă și bogată provinciă, este ca și perdută pentru Egiptŭ și teribilulŭ Mahdiu a arătatŭ „Inglisilorŭ,“ mai multŭ decâtu reposatulŭ Cetevajo, regele Zulușilorŭ, că încă și barbarulŭ ține la libertatea și independența sa și mai bine preferă se remâie barbarŭ și independentŭ decâtŭ civilisatŭ apoi subjugatŭ și despoiatŭ de către Anglesi.

Încurcătura, în care au întratŭ Anglesii, este o meritată pedépsă pentru procederea bruscă a cabinetului Gladstone și faptulŭ, că acestŭ cabinetŭ se vede silitŭ a apelá acum și la Europa, cerêndŭ întrunirea unei conferențe care sĕ se ocupe cu cestiunea egipténă, prepară Franciei celei atâtŭ de multŭ ofensate o adevĕrată satisfacțiune.

Sci-va Francia să-șĭ susțină și să-șĭ apere aḍĭ interesele sale mai bine ca în 1882? Étă o întrebare însemnată. Cu temerile continue de-o eventuală desfășurare a cestiunei orientale nu mai merge, căcĭ situațiunea pretinde categoricŭ conlucrarea Franciei, de aceia sperămŭ că la viitórea conferință egipténă Francia va eși din reserva ei, ce și-a impus'o într'unŭ modŭ așa de fatalŭ pentru constelațiunile politice europene.

Scirĭ telegrafice.

(Serviciulŭ particularŭ alŭ »Gazetei Transilvaniei.«)

Viena, 28 Aprile. — Camera seniorilorŭ s'a ocupatŭ cu darea pe spirtŭ, a primitŭ propunerea comisiunii, care hotăresce ca nu o cadă de 55 hectolitri, precum stabilise camera deputațilorŭ, sĕ fie supusă dării, ci numai de 50; la celelalte abaterĭ sĕ se restabiléscă proiectulŭ originalŭ alŭ guvernului. La 1 Octomvre întră acesta hotărîre în vigóre.

Belgrad, 28 Aprile. — La primirea corpului oficerescŭ, prințulŭ de corónă conversà în limba sêrbéscă, germană și francesă. Pe toțĭ i-a surprinsŭ faptulŭ, că cunósce limba sêrbéscă. Serbarea națională din parculŭ Topcider nu s'a făcutŭ din causa timpului urîtŭ. La órele 6 și jumĕtate a fostŭ în grădina de érnă a castelului regalŭ prânzulŭ de gală la care au luatŭ parte 49 persóne. Séra la 8 óre, pe o plóie torențială, o procesiune cu facle plecà înaintea palatului regalŭ. În balconŭ, înalții óspețĭ au fostŭ salutațĭ cu strigăte-de-Zsivio. După ce s'au cântatŭ himnele austriacŭ și sêrbescŭ, procesiunea porní spre cetatea Savei așteptândŭ pe Înălțimile Lorŭ. La 9 óre, părechea princiară plecà însoțită de regele, regina și ministri la loculŭ de desbarcare. Despărțirea a fostŭ cordială. Vaporulŭ pornì în bubuiturile tunurilorŭ și în cântecele himnului austriacŭ.

Portshmouth, 28 Aprile. — Noua construcțiune a casarmei de cavaleriă s'a dĕrîmatŭ; toțĭ cei ocupațĭ ca lucrătorĭ au fostŭ îngropațĭ sub dĕrîmăturĭ, dér scăpațĭ cu viéță; 12 arestațĭ și 2 gardiștĭ au fostŭ greu rănițĭ.

Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ în Abrudŭ.

Abrudŭ, 28 Aprile.

Conferința alegĕtorilorŭ a fostŭ bine cercetată, aderéză la programa din 1881. A alesŭ delegațĭ pe advocații Filipŭ și Crisianŭ, și votă încredere și recunoscință ḍiarelorŭ »Gazeta Transilvaniei«, »Observatoriului« și »Luminătoriului.«

Filipŭ.

Adunarea alegĕtorilorŭ românĭ în Cizeriu.

Zilău, 28 Aprile.

Conferința cercului electoralŭ alŭ Zilăului, ținută la 27 Aprile în Cizeriu, aderéză unanimŭ la decisiunile conferinții din Sibiu, aduse în 1881. A alesŭ delegațĭ pe Iónă Nichita și Alexandru Vicasiu. A votatŭ recunoscință »Gazetei Transilvaniei«, »Observatoriului« și »Luminătoriului« pentru apĕrarea causei naționale. Gratuléză »Gazetei« pentru prefacerea ei în fóie cuotidiană, poftindŭ neobositului ei redactorŭ cea mai splendidă isbândă.

Năsturelŭ.

Politica moderată.

»Politica moderată« este recepta celorŭ, carĭ s'au numitŭ pe sine ómenii Viitoruluĭ. Frumósă vorbă, décă gura pĕcătosului adevĕrŭ arŭ grăí. Din norocire însă etichetele nu vorŭ ajunge nicĭ odată sĕ substitue esența. mai cu sémă în vremurile nóstre, cândŭ realitatea este atâtŭ de sdrobitóre. Pré multŭ se abuséză de cuvintele: politică moderată. Trebue sĕ restabilimŭ adevĕratulŭ lorŭ înțelesŭ, după cum elŭ reiese din situațiunea politică, în care se găsescŭ Românii.

Este mai pe susŭ de orĭ-ce îndoielă, că orĭ-care poporŭ are dreptulŭ d'a trăí și a se desvoltá în conformitate cu trebuințele firei sale particulare. Fără acestŭ dreptŭ elŭ este espusŭ a-șĭ perde caracterulŭ sĕu distinctŭ. Care este acum situațiunea Românilorŭ? Respectă Maghiarii acestŭ dreptŭ pentru poporulŭ românŭ? Nu. Care póte fi dér acțiunea nóstră principală politică? Negreșitŭ în a-i face sĕ respecte acestŭ dreptŭ. Dér n'avemŭ putere, ḍicŭ ḍișii moderațĭ. Sĕ admitemŭ că așa este; dér de aicĭ urméză óre sĕ ne dămŭ legațĭ? Demnitatea națională nu mai are temeiulŭ ei d'a fi?

Vĕ înșelățĭ însă domnilorŭ moderațĭ, cândŭ credețĭ, că poporulŭ românŭ n'are puterea d'a face sĕ fie respectate drepturile sale. Cunóscețĭ rĕu séu nu voițĭ sĕ cunóscețĭ poporulŭ, pe ai cărui umerĭ v'ațĭ ridicatŭ. Ḍicețĭ, că calculațĭ cu factorĭ realĭ. Apoi de unde luațĭ aceștĭ factorĭ? Din trecutulŭ Românilorŭ? Apoi nu-i vedețĭ, că au resistatŭ ḍecĭ de secolĭ și au rĕmasŭ Românĭ? Din presentŭ? Apoi nu vedețĭ, că poporulŭ nu este cu voi; că elŭ voiesce sĕ resiste până atuncĭ, până cândŭ îșĭ va vedé asigurate condițiunile sale de progresŭ?

Că sunt Românii mai slabĭ decâtŭ Maghiarii, este fórte adevĕratŭ; dér acésta nu este unŭ cuvêntŭ d'a perde credința în viitorŭ. Orĭ-câtŭ de tarĭ arŭ fi astăḍĭ Maghiarii, ei totŭ nu vorŭ fi destulŭ de tarĭ spre a deveni deplinĭ stăpânĭ peste evenimentele, ce se vorŭ desfășurá. Prin esclusivismulŭ lorŭ ei și-au înstrăinatŭ tóte simpatiile și isolațĭ, lăsațĭ de sine, nu scimŭ, cum vorŭ puté face față tuturorŭ nevoilorŭ, cu carĭ are sĕ lupte orĭ-ce poporŭ în mersulŭ vieței sale.

Pré iute v'ațĭ speriatŭ, ómenilorŭ ce vĕ ḍicețĭ ai viitorului, de șovinismulŭ maghiarŭ. Avețĭ mai multă încredere în vitalitatea poporului românŭ și altă dată cândŭ voițĭ sĕ facețĭ politică, pipăițĭ mai bine pulsulŭ naționalŭ. Nu este frumosŭ sĕ vĕ închidețĭ în orisontulŭ strîmtŭ alŭ intereselorŭ personale, și confundândŭ interesele particulare cu interesele generale sĕ ḍicețĭ că facețĭ politică moderată. Apoi se póte óre politică mai moderată decâtŭ aceea, care nu tinde decâtŭ a dobîndí condițiunile îndispensabile pentru libera desvoltare a Românului ca Românŭ?

Numai niște ómenĭ, carĭ și-au uitatŭ cu desĕvêrșire de datoriile ce au față de poporulŭ, din care au eșitŭ, potŭ ḍice că a capitulá înaintea unui guvernŭ vitregŭ însemneză a face politică moderată. Orĭ-cum, Românului de sigurŭ nu i se póte împutá că n'a fostŭ moderatŭ; dênsulŭ n'a conspiratŭ nicĭ odată nicĭ contra tronului, nicĭ contra patriei sale; și-a împlinitŭ totdéuna datoriile, ca cei mai lealĭ cetățenĭ, atâtŭ în timpŭ de pace câtŭ și în timpŭ de rĕsboiu; n'a avutŭ nicĭ odată pretențiunea de a deveni stăpânulŭ altorŭ némurĭ. Totŭ ce a cerutŭ, a fostŭ dreptatea și egalitatea. Sĕ fie óre și acésta pré multŭ?

Nu este politica poporalui românŭ, domnilorŭ ḍișĭ moderațĭ, care împedică realisarea dorințelorŭ poporului românŭ. Causa este că Românulŭ din firea lui este răbdătorŭ, este pré moderatŭ. V'a suferitŭ pe voi, carĭ ațĭ avutŭ curagiulŭ sĕ spargețĭ solidaritatea națională, sĕ vĕ mai dațĭ numele de fii ai poporului românŭ. De multŭ arŭ fi trebuitŭ sĕ se întroducă în sînulŭ poporului românŭ o disciplină esemplară și sĕ se înfiereze toțĭ cățĭ sub masca unei politice moderate, îșĭ vĕdŭ în prima liniă de interesele lorŭ personale.

Ce n'a fostŭ însă va fi.

Felicitărī la adresa nóstră.

Cehulŭ Silvaniei, 23 Aprile.

D-le Redactorŭ!

Întru tóte aderândŭ şi din parte-mī, ve acludŭ felicitările emanate la adresa D-vóstre dela alegĕtoriī românī din cerculŭ electoralŭ »Cehulŭ Silvaniei« (Selagiu) în conferinţa ţinută în Băsescī la 22 l. c. st. n. —

Totŭ-deo-dată vĕ acludŭ biletulŭ de visită alŭ onorabilului domnŭ Georgiu P o p u, proprietarŭ şi posesore în Băsescī, prin care se aboneză la ḑece esemplare din ḑiarulŭ »Gazeta Transilvaniei.« . . .

Procesulŭ verbalŭ alŭ conferinţei precumŭ şi vorbirea D-lui Georgiu Popu o veţī primí cu poşta de mâne.

Primiţī felicitările şi salutările mele cordiale.

Demetriu Suciu, adv.

Basescī, la 22 Aprile.

Domnule Redactorŭ!

Alegĕtorii românī din cerculŭ electoralŭ »Cehulŭ-Silvaniei« (Selagiu), adī la 22 l. c. st. n. întruniţī în Basescī, intr'o conferinţă electorală, salută cu bucuriă şi cu tótă căldura inimei transformarea »Gazetei Trensilvaniei« în ḑiarŭ de tóte ḑilele, prin care întreprindere salutară s'a realisatŭ o dorinţă universală, ardentă, de multŭ şi adêncŭ aşteptată.

»Gazeta Transilvaniei« a fostŭ totdeuna manifestulŭ aspiraţiunilorŭ şi echoulŭ dorinţelorŭ românescī, sorgintea şi drapelulŭ redeşteptării naţionale, a apĕrărei causelorŭ şi intereselorŭ naţionale române, alŭ dreptăţiī, egalităţiī şi frăţietăţiī, care în lupta crâncenă de 2 şi 3 ḑile pe sĕptĕmână într'o jumĕtate de seculŭ a combătutŭ tóte ideile şi intenţiunile eretice şi ne-amice poporului românŭ, luptândŭ pentru dreptate şi libertate.

Luptândŭ pentru postulatele juste române, acumŭ cândŭ e aprópe de 50 de anī, »Gazeta« s'a renăscutŭ ca unŭ fenice devenindŭ ḑiarŭ cuotidianŭ.

Salutare cordială acestui ḑiarŭ şi bravului sĕu Redactore; fiĕ-i dréptă recompensă: eluptarea drepturilorŭ şi aspiraţiunilorŭ naţionale.

Alexiu Varna. preşedinte. **Demetriu Suciu.** secretarŭ.

Băsescī, 22 Aprile.

Reînoescŭ gratularea conferinţei de erī. Te salutŭ şi îmbrăţişezŭ frăţesce şi te rogŭ a spedà — pe lângă garanţia şi obligo meu — 10 esemplare din »Gazetă« acelorŭ individī, a cărorŭ nume ţi-le va comunicá d. advocatŭ D. Suciu. La revedere în Sibiiŭ.

Georgiu Papp.

A b r u d ŭ, 28 Aprile.

Intregŭ corpulŭ electoralŭ din conferinţă felicită apariţiunea »Gazetei« ca ḑiarŭ cotidianŭ. **Filipŭ.**

H i o ş ŭ, 12 Aprile.

Anunciulŭ, că Gaz. Trans. va fi ḑiuarŭ cotidianŭ, l'amŭ primitŭ cu cea mai mare bucuriă, de care e capace inima omenéscă.

In timpŭ potrivitŭ şi bine a venitŭ! Invinuirile, suspicionarea, nedreptăţile, şicanele s'au înmulţitŭ fórte, nu numai în contra individilorŭ, ci a naţiunei întregī. Individulŭ se apĕră; ofensa onórei naţionale însĕ îi sângeră inima. Sentinela acestei onorī — ḑiarele — îi veniau într'ajutorŭ abia de 2—3 orī pe sĕptemână. D-vóstră v'aţī angajatŭ a stá ḑi şi nópte ca o sentinelă lângă poporulŭ românŭ, spre a combate atacurile nedrepte.

Peptulŭ mi se 'nalţă, cândŭ cugetŭ la misiunea D-vóstră atâtŭ de sublimă, dér totodată grea! D-ḑeu sĕ vĕ ajute! Credŭ firmŭ, ba sunt convinsŭ, că ḑiarulŭ cotidianŭ ce redigeţī — séu incai şi douĕ — sub îngrijirea şi auspiciile simţului naţionalŭ — potenţiatŭ prin noua şarlataniă politică — va prosperá. — D-ḑeu sĕ ne ajute!

Vĕ asigurŭ totodată, că din tóte puterile mĕ voiu nisuí a lăţí ḑiarulŭ ce redigeaţī, care este o espresiune atotŭ vigorósă-energică şi fidelă a opiniunei-talentului-aspiraţiunei poporului românŭ. D-ḑĕu vĕ dé anī nestorianī şi vĕ concédă a vedé încoronată lupta, ce susţineţī cu atâtŭ devotamentŭ, prin învingere!

Gregoriu Popŭ,
Administratorŭ Par. în Acoşŭ.

St. M a r t i n ŭ, 14 Aprile.

Fiindcă aţī împlinitŭ cea mai ferbinte dorinţă a Românilorŭ, D-ḑeu sĕ vĕ lungéscă ḑilele, ca sĕ vĕ puteţī serbá jubileulŭ de 50 anī, ca redactorŭ alŭ primului ḑiarŭ cotidianŭ.

Vasiliu Moldovanŭ,
preş. forului pupilarŭ.

Confraţii noştri dela ḑiarulŭ **„Carpaţii"** din Craiova ne felicită prin următórele rêndurī căldurόse:

Salutămŭ cu inima plină de bucuriă, plină de nouĕ speranţe, apariţiunea ḑilnică a celui mai vechiu organŭ de publicitate alŭ fraţilorŭ noştri de preste munţī: »Gazeta Transilvaniei,« fóie, care, de o jumĕtate de seculŭ luptă pentru deşteptarea fraţilorŭ noştri, luptă pentru drepturile lorŭ, luptă pentru ei, luptă pentru noi, căcī ea luptă pentru tótă stirpea română, ocupându-se şi tractândŭ afacerile şi nevoile tuturorŭ Românilorŭ. De cincideci de anī aprópe, nicī o persecuţiune, nicī o „prigonire cumplită«, cum se esprimă ea în ultimu'i prospectŭ, n'a fostŭ în stare sĕ o îngenunche în luptele-i uriaşe în contra asupritorilorŭ, fie ei Nemţī séu Ungurī.

Salutămŭ apariţiunea ei ḑilnică plinī de mândriă, că în miiloculŭ atâtorŭ organe de diverse graiurī din statulŭ împestriţatŭ alŭ Ungurilorŭ, se ridică unulŭ în dulcea limbă a colonielorŭ romane, menitŭ sĕ pĕtrundă în ultima colibă a unchiaşului românŭ ca o hrană de tóte ḑilele a inimei şi a sufletului lui, ca o voce dumneḑeiéscă, care sĕ-i amintéscă ḑi cu ḑi, g r a i u l ŭ lui românŭ, fiinţa lui deosebită de a străinului veneticŭ în ţéra lui.

Salutămŭ plinī de nouĕ speranţe »Gazeta Transilvaniei,« ca pre o sentinelă neadormită, cu drapelulŭ sdrenţuitŭ de lupte şi de timpŭ, dér susŭ şi mândru, şi înaintea căruia cu toţii ne plecămŭ capetele, după o jumĕtate de secolŭ de amarurī şi de sacrificii.

Mulţămindŭ din totŭ sufletulŭ pentru aceste încuragiătóre doveḑī de simpatiă, dorimŭ ca urările, ce ni se facŭ sĕ fiĕ făcute într'unŭ césŭ bunŭ!

Prinţulŭ de corónă Rudolfŭ în Bucurescī.

Bucurescī, 15 Aprile 1884.

In séra de 13 Aprile, după sosirea la palatŭ, M. S. Regele a presentatŭ Archiducelui Rudolfŭ în curtea palatului pe toţī oficeriī garnisónei şi aī corpului alŭ II., cu care Alteţa Sa a datŭ cu fie-care mâna, şi a vorbitŭ câte ceva.

După sfêrşirea acestei reviste, M. S. Regele şi înaltulŭ sĕu óspe se opriră în mijloculŭ curţiī palatului şi defilà pe dinainte-le unŭ detaşamentŭ din regimentulŭ de Dorobanţī de Teleormanŭ care a formatŭ garda palatului.

In urmă, MM. SS. s'aŭ urcatŭ în salonulŭ de gală şi intrară în curtea palatului tóte musicele corpului alŭ II. însoţite de soldaţī din tóte armele cu lampióne aprinse. Musicele aŭ cântatŭ mai ântâiŭ imnulŭ austriacŭ, apoi imnulŭ belgianŭ şi retragerea. Porniră apoi din curtea palatului în aceeaşī ordine, în care veniseră, cântândŭ marşulŭ lui Radetzky.

La 14 Aprile, la órele 11 înainte de ameḑī, s'a ţinutŭ în sala de gală a palatului recepţiunea oficială. Mai întâiŭ s'a presentatŭ consiliulŭ de miniştrii, după aceea a urmatŭ corpulŭ diplomaticŭ sub conducerea decanului ambasadorilorŭ, Suleimanŭ bey, şi în fine oficeriī superiorī din garnisónă.

In acelaşī timpŭ, sociele miniştrilorŭ reşedenţī, precum şi dómnele din înalta clasă a societăţiī române s'au presentatŭ Alteţiī Sale Archiducesei Stefania.

După ameḑī, din causa plóeī, revista militară nu s'a pututŭ face la Bănésa.

La 3 óre fără unŭ sfertŭ, M. S. Regele încălecândŭ, s'a pusŭ în capulŭ trupelorŭ şi a începutŭ defilarea în faţa palatului din Bucurescī.

In curtea palatului era Alteţa Sa Archiducele Rudolfŭ călare, unde în urmă s'a aşeḑatŭ şi M. Sa Regele împreună cu suita sa şi-a privitŭ defilarea care a ţinutŭ mai bine de o óră.

M. S. Regina şi A. S. Archiducesa Stefania priviau dela feréstra din sala tronului. La celelalte ferestre din aripa dréptă a palatului se aflá principele şi principesa Urusof, ministrulŭ plenipotenţiarŭ alŭ Rusiei la Bucurescī. Totŭ în acéstă parte a palatului erau şi ceilalţī membrii ai corpului diplomaticŭ şi miniştrii românī.

Musicele militare cântau în curtea palatului, şi defilarea a începutŭ prin elevii şcólei militare, a cărorŭ ţinută a fostŭ de tótă lumea a d m i r a t ă. Părea că păşesce numai unŭ singurŭ omŭ, şi rĕndurile aşa erau de drepte şi aliniate în câtŭ toţī au rĕmasŭ încântaţī de aceştī viitorī oficerī ai armatei române.

Vení apoi batalionulŭ alŭ doilea de vênĕtorī, douĕ regimente de liniă, douĕ regimente de Dorobanţī, batalionulŭ alŭ patrulea de vênĕtorī, douĕ alte regimente de liniă şi de Dorobanţī, unŭ batalionŭ de geniu, regimentulŭ II. de artileriă, o bateriă călăreţă şi una teritorială, unŭ regimentŭ de roşiorī, şi în fine, trei regimente de călăraşī, peste totŭ mai bine de 12,000 de soldaţī.

Stégurile sfâşiate de glónţele dela Griviţa, Plevna, Rahova, arĕtau cu graiu viu valórea şi vitejia armatei nóstre. După şcóla militară, au escelatŭ Dorobanţiī seu Curcaniī, carī în uniforma lorŭ românéscă şi cu căciulī ca a lui Mihaiu-Vodă-Vitézulŭ aveau unŭ aspectŭ marţialŭ şi o ţinută împunĕtóre.

Cu tóte că timpulŭ era fórte urîtŭ, unŭ publicu fórte numerosŭ privia pe strade şi mulţī dintre asistenţī, cândŭ treceau Dorobanţiī, îī aclamau cu cuvinte însufleţitóre de »b r a v o.«

În adevĕrŭ, în momentele cândŭ te aflī în fericita posiţiune de a priví la acéstă bravă armată resărită ca din pămêntŭ, în aprinderea simţimintelorŭ, îţī uiţī de orī-ce necazŭ şi suferinţe, şi capeţī o nouă putere şi încredere în viitorulŭ nemului românescŭ.

După defilare, la órele $4^1/_2$, M. S. Regele şi Regina împreună cu Inalţiī óspeţī au eşitŭ fără escortă în douĕ trăsurī à la »Domaŭ« şī s'au primblatŭ prin oraşŭ, făcêndŭ şi o visită Inaltŭ Pre Sânţiei Sale Mitropolitului primatŭ alŭ Ungro-Vlachiei.

La $6^1/_2$ s'a datŭ unŭ prânzŭ de gală, la care au fostŭ învitate peste 60 persone. Demnitariī ţĕrei şi membriī corpului diplomaticŭ au luatŭ parte împreună cu sociele lorŭ la acestŭ prânzŭ.

La 9 óre séra, dela grădina episcopiei până la teatrulŭ naţionalŭ era strada escelentŭ luminată. Peste optŭ arcurī de triumfŭ erau rădicate şi luminate cu gazŭ ae-

---

F O I L E T O N Ŭ.

Satulŭ cu comorile.

Novelă poporală.

(Urmare.)

Acésta îi mărì frica şi spaima. Din móră nu scia nime, unde s'au dusŭ bĕtrânii cu învĕţătorulŭ. Numai Irina sciá, sĕrmana! Alexandru erà cam iute şi se aprindea uşorŭ . . . elŭ a pututŭ greşí ceva faţă de părinţii ei şi acum sĕ ducŭ la judele, şi acesta erá — Buturugă. În nemărginita ei supĕrare se rugá neîntreruptŭ pentru Alexandru şi pentru sine.

Se înserase. Órele ḑece. Afară s'aude sgomotŭ. Era tatălŭ, muma şi Alexandru. Morarulŭ apucà pe Irina de mână şi ḑice:

»Aşa dér tu iubescī pe Alexandru?«

»Eu sunt de vină pentru asta? voi încă-lŭ iubiaţī.«

Atuncī părinţii puseră mânile ei între'ale lui şi-i binecuvêntară, ca pe copiii lorŭ. Irina erá nebună de bucuriă. Nu sciea: viséză orī este aievea ceea ce vede şi aude?

10. Alexandru capĕtă nume rĕu.

Dumineca următóre, cândŭ se făcu ântâia strigare în biserică, toţī Bogăţenii îşī frecau mânile de mirare, ér femeile şoptiau necontenitŭ ceva una la alta în urechiă. Buturugă ieşì din biserică cu spume la gură de mâniă şi ameninţândŭ, că nu sĕ va odihní, până ce nu va sfărmá de totŭ pe morarulŭ, care şi-a călcatŭ cuvêntulŭ, pe familia lui şi pe învĕţătorulŭ, nu sĕ va odihni până nu-i va alungá din satŭ băgându-i séu în temniţă séu ducêndu-i la spênzurătóre.

'Cu tóte astea, în birtulŭ cârciumarului, după trei septĕmânī Alexandru îşī serbà cununia cu Irina.

Séra, cândŭ mirii ieşiră din móră spre a merge la casa învĕţătorului, Irina îşī strînse bărbăţelulŭ pe după capŭ şi ḑise:

»D-ḑeule, câtŭ sunt de fericită! Se credŭ óre, că e adevĕratŭ? Sĕ ḑice, că sunt şi căsătorii rele, nepotrivite. Amŭ puté încetá óre vre-odată d'a ne iubí unulŭ pe altulŭ, óre nu vomŭ fi siliţī vre-odată sĕ mai dorimŭ a trăí despărţiţī, de câtŭ uniţī pentru totdeuna?

Amêndoi vomŭ trăí fericiţī pe pămêntŭ, câtŭ vomŭ trăí,« rĕspunse Alexandru, dér trebue sĕ facemŭ unŭ jurămêntŭ întreitŭ. Până vomŭ ţiné acestŭ jurămêntŭ, buna înţelegere şi bine cuvêntarea Cerului totdeuna vorŭ fi cu noi. De aḑī înainte tu trăescī pentru mine, eu pentru tine şi n i c ī o d a t ă n u v o m ŭ a v e n i c ī o t a i n ă u n u l ŭ f a ţ ă d e c e l ă l a l t ŭ, chiar şi décă amŭ greşí ceva, numai de câtŭ sĕ ne împărtăşimŭ unulŭ altuia orī-ce greşélă. Prin asta vomŭ încungiurá multe greşelī şi multe neînţelegerī, carī adese potŭ sĕ aibă urmărī durerόse. A doua: D i n t r e b i l e n ó s t r e c a s n i c e n u v o m ŭ d e s c o p e r i n i m ĕ r u i n i m i c ŭ, n i c ī c h i a r t a t ă l u i, n i c ī m a m e i n ó s t r e, ca sĕ nu se potă amestecá nimenea în treburile nóstre. În urmă: N i c ī o d a t ă s ĕ n u n e m â n i ă m ŭ, c h i a r n i c ī î n g l u m ă, u n u l ŭ p e a l t u l ŭ. Glumele adese se schimbă în seriositate şi omulŭ uşorŭ se dedă spre ceea ce repeţesce din cândŭ în cândŭ.«

Aşa vorbì Alexandru. Şi amêndoi se făgăduiră înaintea lui D-ḑĕu, că vorŭ ţiné acestŭ jurămêntŭ. Pe cândŭ ei legătura asta o sigilau c'o sărutare, dinaintea casei, în tăcerea nopţii, sĕ auḑì o melodiă dulce, de mai multe vocī. Erá corulŭ băetelorŭ şi băeţilorŭ, carī voiau sĕ facă şi ei o plăcere bunului lorŭ învĕţătorŭ.

A doua ḑi, desŭ de diminéţă, sculându-sĕ nou căsătoriţii, zăriră în depărtare bărbaţí, femei şi copii, adunaţī în cete, privindŭ şi arĕtândŭ spre casa lorŭ. Alexandru, curiosŭ, deschide feréstra şi tótă casa şi-o vede împodobită şi încinsă minunatŭ cu cununī de florī. Erá fapta scolarilorŭ şi scolăriţelorŭ. Chiar copiii cei mai micī încă adunaseră florī de câmpŭ şi de grădină pentru scopulŭ acesta. De cândŭ erá Bogata nu s'a mai pomenitŭ aşa ceva. Alergêndŭ Alexandru erá la scólă, în ḑiua dintâiu după cununiă, toţī băeţii, micŭ cu mare, avutŭ şi sĕracŭ, ţinéu mănunchī (vêrste) de florī în mână, ca şi cândŭ ar fi fostŭ o mare sĕrbătóre. Învĕţătorulŭ şi soţia-sa se bucurară fórte multŭ, pentru că asta vĕdiá inimī iubitóre şi recunoscĕtóre. Şi amêndoi au sărutatŭ băeţii. Irina făcŭ o pogace albă ca sórele şi o împărţì între copii împreună cu mere şi nucī.

In timpulŭ acesta prin satŭ se vorbiau multe de tóte despre ospĕţŭ. Fie-care avea altă părere despre nuntă. Pentru că nimenea nu credea sĕ fie aicī lucru curatŭ. »Cine a mai pomenitŭ ca morarulŭ celŭ mai bogatŭ din ţéră sĕ-şī mărite o fetiţă frumósă, singura moştenitóre, după unŭ învĕţătorŭ calicŭ? Pe Irina ar fi cerut'o chiar şi domnī de frunte de la oraşŭ, aşa erá de frumósă şi bogată. Omenii ar fi doritŭ tare sĕ afle, de ce a făcutŭ morarulŭ o nebuniă ca asta? Dér morarulŭ naibei îşī rîdea numai în pumnī. Nimenī nu putea scóte nicī cu cleştele o vorbă de la elŭ. Pe morărésa încă o năcăjiau suratele ei în totŭ felulŭ. Ele se mirau, cum de

rianŭ. La marginile coronelorŭ formate d'asupra arcurilorŭ de flacările gazului străluciau literile: **R. S.** și **C. E.** formate din mărgelele luminii gazului, ce transpirau din arculŭ de ferŭ prin sute și mii de becurĭ micĭ ca mărgelele.

Pe la órele 9 și ³/₄ eșiaŭ din curtea palatului două trăsurĭ regale de gală, în cea d'ântâia s'afla grațiosa nóstră Regină cu Archiducesa Stefania și mergeau vesele la balŭ, îmbrăcate în costume naționale române; în cea d'a doua M. S. Regele cu Alteța Sa Archiducele Rudolfŭ, care purtá uniforma de colonelŭ alŭ regimentului I. românŭ de liniă, alŭ cărui șefŭ de onóre a fostŭ astădĭ numitŭ.

Între órele 12 și 1 după miedulŭ nopții Augușții óspețĭ plécă. Stradele dela teatrulŭ naționalŭ pănă la gara Têrgoviști sunt splendidŭ iluminate.

Împodobirea și iluminarea numai a garei Têrgoviște, se dice, că costă peste 20,000 Lei.

Moțulŭ.

Convocare.

Alegĕtorii românĭ din cerculŭ electoralŭ alŭ **Șimleului-Silvaniei**, se învită prin acésta a participá la conferința electorală, ce se va ține în Șimleulŭ-Silvaniei la Dumineca Mironosițelorŭ 4 Maiu st. n. a. c. 2 óre p. m. în localitatea școlei române — pentru de a ne determurí atitudinea ce sĕ observămŭ față de viitórele alegerĭ dietale și a alege delegații la conferința generală din Sibiiu.

Șimleulŭ-Silvaniei la 26 Aprile 1884.

Comitetulŭ de cercŭ.

Dreptulŭ limbilorŭ în staturi cu naționalitate micstă.

(Urmare.)

Alsația-Lotaringia.

Conformŭ hotărîrii citatului paragrafŭ se facŭ pertractărĭ judecătorescĭ și se dau sentințe la judecătoriile de pace din Mețŭ și din alte câteva localitățĭ citate anume, precum și verificațiunĭ notariale și esecuțiunĭ judecătorescĭ »pănă mai încolo« în limba francesă, décă persónele participante și active nu cunoscŭ limba germană.

Din disposițiunea cuprinsă în §.-lŭ 1 alŭ legii din 31 Marțiu, 1872 care lege ordónă, ca și limba de afacerĭ a autoritățilorŭ administrative sĕ fie cea germană, numai §. 3 alŭ acestei legĭ conține o esceptiune, ce consideră într'o fórte mică mĕsură elementulŭ francesŭ. Acestŭ paragrafŭ dispune, că la pertractărĭ înaintea acelorŭ autorități președintele póte admite limba francesă, décă tóte persónele active séu participante cunoscŭ limba francesă, și unele dintrênsele nu pricepŭ pe cea germană.

Pentru corpurile representative ale provinciei imperiale legea din 24 Ianuariu 1873 admite și usulŭ limbei francese în represeutanțele districtuale din Lotaringia și în representanțele cercuale*) ale acelorŭ părțĭ ale provinciei, în carĭ întréga poporațiune séu o parte dintrênsa vorbesce franțozesce**). Mai departe s'a dispusŭ prin ordonanța din 28 Maiu 1873 deocamdată pentru unŭ periodŭ de cincĭ anĭ (care periodŭ însă a fostŭ prolungitŭ pănŭ mai încolo prin președintele țĕrei împuternicitŭ la acésta), ca actele precum și protocólele, ce emană dela susŭ numitele corpurĭ representative, sĕ se compună în limba germană și francesă și ca la proiectele, ce vinŭ înaintea acelora, sĕ se adaoge o traducere francesă.

Din tóte aceste disposițiunĭ se vede, că pe lângă tótă năsuința intensivă a guvernului imperialŭ, spre a întórce pe poporațiunea Alsației-Lotargiei, ce în mare parte vorbesce franțosesce, éră la germanismŭ, totușĭ se consideră într'unŭ modŭ fórte crutătorŭ obiceiurile și trebuințele locuitorilorŭ țĕrei și resultă unŭ contrastŭ însemnatŭ între considerațiunea limbei, de care totŭ se bucură poporațiunea francesă a acestei țĕrĭ cucerite, care încă totŭ mai resistă ordinei celei nouĕ a lucrurilorŭ, și între tractarea naționalității polone în:

Polonia ruséscă și prusiană.

În tóte staturile cu naționalitate micstă, în carĭ amŭ ținutŭ pănă acum revistă, pretutindinea, unde a pĕtrunsŭ cultura europénă și unde locuescŭ naționalitățĭ, carĭ au consciință de síne, puturămŭ constatá cu satisfacțiune o crutare a sêmțĕmintelorŭ naționale și o mĕsură mai mare séu mai mică de protecțiune legală. Numai pe unŭ poporŭ cu unŭ asemenea trecutŭ, cu caracterŭ naționalŭ tare pronunțatŭ și tare desvoltatŭ, pe poporulŭ polonŭ, afară din Austria, zace o mare greutate, care-i amenință cumplitŭ esistința națională. (Ba, și alte popóre mai au o asemenea șorte. Naționalitățile din Ungaria, dér mai alesŭ Românii, în privința limbei și a naționalității, nu se bucură de o mai bună sorte. — Red.) Ar însemná a nu iubí adevĕrulŭ, décă amŭ căutá motivulŭ pentru acéstă tristă aparițiune numai în împrejurarea, că poporațiunea polónă în ambele puternice imperii vecine ale monarchiei nóstre este în minoritate ușorŭ de dripitŭ. Germanii din Provinciile-baltice rusescĭ, Finii și Svedii Finiei alcătuescŭ o minoritate și mai neînsemnată, fără ca ei se-șĭ fi perdutŭ din causa acésta naționalitatea și valórea limbei lorŭ. Tóte aceste naționalitățĭ au priceputŭ a se alipí la întregulŭ statului ca unŭ membru folositorŭ, pe cândŭ Polonii s'au străduitŭ sĕ-șĭ conserveze nu numai limba și naționalitatea și moravurile lorŭ, ci și a-șĭ restaurá statulŭ lorŭ naționalŭ, și adese-orĭ amenințară cu putere înarmată întregitatea imperiilorŭ, ai cărorŭ cetățenĭ sunt de iure și de facto, pănă ce în fine guvernele acestora cugetară a sĕvêrșí unŭ actŭ imperativŭ spre susținerea lorŭ înnăbușindŭ orĭ-ce mișcare națională. Urmarea dela acésta este, că în acele imperii (Rusia și Germania) nu póte fi încă de felŭ vorba de o regulare a drepturilorŭ limbilorŭ, și că în legislațiune, mai vêrtosŭ într'a Rusiei, nu se póte descoperí nicĭ cea mai mică urmă a unei disposițiunĭ relative la egala îndreptățire a limbilorŭ, încâtŭ suntemŭ silițĭ sĕ ne nemărginimŭ a schițá cu câteva trăsĕturĭ istorice posițiunea Polonilorŭ atâtŭ din punctŭ de vedere naționalŭ câtŭ și limbisticŭ.

(Va urmá.)

*) Cele trei despărțĕminte (departements) de mai nainte se numescŭ acum districte (județe, comitate—Bezirke) și se împartŭ în cercurĭ.

**) Provinciei imperiale nu i s'a concesŭ dieta; funcționéză numai unŭ comitetŭ provincialŭ și în acesta se pertractéză în limba germană.

Diverse.

Legea școlelorŭ medii. — Ministrulŭ instrucțiuniĭ a luatŭ o mulțime de mĕsurĭ administrative, de când s'a ordonatŭ esecutarea articolului din lege XXX. din 1883. Una din problemele, pe carĭ ministerulŭ instrucțiunii le-a găsitŭ mai urgente, este organisarea celorŭ douĕspredece districte scolare. Și acésta, ne spune »Pester Lloyd« a înaintatŭ așa de multŭ, încâtŭ sancționarea și numirile se vorŭ publica în dilele acestea. Nicĭ vorbă că vorŭ fi numițĭ cei mai înverșunațĭ maghiarĭ.

† Necrologŭ. La 26 ale curentei, a reposatŭ in Sîbiiu Fridericŭ Wächter, fostŭ comite supremŭ alŭ comitatului Sibiiu și mai multŭ timpŭ deputatŭ alŭ Sașilorŭ din Brașovŭ, la camera din Pesta. »Era un timpŭ, dice »Hermanst. Zt.« cândŭ reposatulŭ avea multă popularitate în Brașovŭ. In urmă născându-se deosebire de vederĭ politice între Sașiĭ din Brașovŭ și între Wächter, popularitatea lui a începutŭ sĕ apună.«

Reposatulŭ ce e dreptŭ era un înfocatŭ aderentŭ, alŭ tuturorŭ guvernelorŭ carĭ sau perêndatŭ la cârma statului ungarŭ, dela 1876 și până astădĭ.

Opera lexicografică. Aflămŭ că o comisiune ad d-niĭ Alexandri, Maiorescu și Hașdeŭ, se ocupă spre a formula o programă asupra lucrăriĭ operiĭ lexicografice, cerută a se face din fondurile M. S. regelui.

Cabinetulŭ de botanică din Bucurescĭ. Studențiĭ universarĭ Craiovenĭ, cu autorisarea Comitetului centralŭ diu Bucurescĭ sub președenția ilustruluĭ Brad dela Mirceștĭ, au decisŭ formarea unui sub-comitetŭ în Craiova cu scopŭ de a veni in ajutorulŭ reînființăriĭ cabinetului de botanică, distrusŭ de flăcările mistuitóre ale incendiului dela Academiă.

Comitetulŭ e compusŭ din bravii studențĭ universitarĭ DD. N. Mitescu, M. M. Trișcu, M. Quintescu și I. Isvoranŭ.

Dorința acestui comitetŭ și a celorŭ l'alțĭ membriĭ în numĕrŭ de vr'o doue-decĭ studențĭ, a începutŭ a se esecutá printr'o serată-concertŭ în sĕptĕmâna luminată.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 28 Aprile st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.60	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	91.65	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.—
Rentă de hârtia 5%	88.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	141.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	116.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.10	Renta de hârtiă austriacă	80.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	101.—	Renta de aurŭ austr.	100.90
Bonurĭ rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	137.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile bănceĭ austro-ungare	851.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.50	Act. bănceĭ de creditŭ ung.	318.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. bănceĭ de creditŭ austr.	319.40
Bonurĭ rurale transilvane	99.75	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.72
		Napoleon-d'orĭ	9.63½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	59.40
		Londra 10 Livres sterlinge	121.35

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 29 Aprile 1884.

Bancnote romănescĭ	Cump.	9.24	Vênd.	9.25
Argint românesc	»	9.20	»	9.22
Napoleon-d'orĭ	»	9.58	»	9.60
Lire turcescĭ	»	10.84	»	10.87
Imperialĭ	»	9.85	»	9.89
Galbenĭ	»	5.60	»	5.62
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 15 Aprile st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	94¾	vênd.	95
Renta rom. amort. (5%)	»	95¼	»	95½
» convert. (6%)	»	100½	»	101
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	34
Credit fonc. rural (7%)	»	104½	»	105
» » » (5%)	»	93¼	»	93¾
» » urban (7%)	»	103½	»	104
» » » (6%)	»	99½	»	100
» » » (5%)	»	90	»	90½
Banca națională a României	»	1450	»	1460
Ac. de asig. Dacia-Rom.	»	366	»	375
» » » Națională	»	238	»	—
Aurŭ	»	3.30%	»	3.50
Bancnote austriace contra aurŭ	»	2.9	»	2.10

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

șĭ-a datŭ unŭ bobocŭ de fată, ca a ei, după unŭ dascălașŭ, la care nicĭ șórecii nu se ținŭ în casă? Morărésa deși erá tare evlaviósă, erá sumeță femeiă. De acea îi cădeau greu vorbele de batjocură și odată, aprópe plângêndŭ de mâniă, dise către cârciumărésa lui Creangă: »Isprăvițĭ odată cu clevetele vóstre cele próste. Voi nu scițĭ nimicŭ. Alexandru e în stare sĕ cumpere și pe bărbatu-tĕu și pe cârciumarulŭ Ciupercă. Elŭ are mai multŭ de câtŭ îșĭ închipuesce cineva. Asta am vĕdut'o cu ochii mei.... când mĭ-ar fi iertatŭ sĕ vorbescŭ, v'aș descoperí lucrurĭ, de ațĭ stá cu gura căscată și a-ți înholbá ochiĭ...«

Vorbindŭ astfelŭ tăcŭ de odată, supĕrată óre-cum, c'a luat'o gura pe dinainte, și că în foculŭ ei ar fi vorbitŭ despre lucrurĭ, de carĭ ar fi trebuitŭ sĕ tacă. Cârciumărésa n'a mai aflatŭ nimicŭ de la ea, din contră a trebuitŭ sĕ făgăduéscă, că cele audite nu le va împărtășí nimĕnui.

Vorbă sĕ fie, cârciumărésa nicĭ n'a spusŭ de câtŭ bărbatului ei și la soru-sa, și și acestora numai după ce jurară, că totŭ lucru îlŭ vorŭ ține ascunsŭ. Aceștia vorbele morăresei le tâlcuiră așa, că ea a vĕdutŭ cu ochii ei la Alexandru grămedĭ de aurŭ și argintŭ și că Alexandru, cândŭ ar vré, arŭ puté cumperá întregŭ satulŭ, că în casa lui Alexandru se întêmplă câte odată lucrurĭ de carĭ, când arŭ fi ertatŭ sĕ se vorbéscă, ți s'arŭ face pĕrulŭ măciucă. Lui Crengă și cumnatei lui li se și ridică pĕrulŭ în capŭ de grózá; nicĭ nu se puté altcum. Ei descoperiră secretulŭ numai la câțĭ-va ómenĭ fórte d'aprópe.

După câteva dile Bogățenii sciau multŭ mai multe, de câtŭ spusese morărésa. Se vorbiá, că Sandu stă în legătură cu Luciferŭ, (dracu), căruia i s'ar fi închinatŭ cu sufletŭ cu totŭ. Ca rĕsplată diavolulŭ este datorŭ, în timpŭ de trei-decĭ de anĭ sĕ împlinéscă tóte dorințele învĕțătorului. La sfêrșitulŭ anului din urmă în nóptea Crăciunului, între órele 11 și 12, după ce-i va întórce falca în céfă, îi va luá sufletulŭ sĕ-lŭ ducă ca gândulŭ în împĕrăția lui cea de focŭ. Se vorbiá mai departe, că Irinei i-ar fi datŭ o bĕutură fermecătóre, de care séu arŭ fi trebuitŭ se nebunéscă, séu sĕ mórá séu sĕ-l ia de bărbatŭ... că Alexandru póte alungá duhurile, póte desgropá comorĭ, póte face ca vacile sĕ dea lapte vênĕtŭ, séu chiar sânge în locŭ de lapte, că se unge cu ceva, de nu-lŭ prinde nicĭ foculŭ nicĭ glonțulŭ, că sbórá prin aerŭ călare pe o mătură și alte nesdrăvănii multe, carĭ le-a învĕțatŭ din cărțĭ primejdióse.

Din clipa asta Bogățenii se temeau înfricoșatŭ de Alexandru. O vorbă legănată nu i-ar fi mai disŭ nimenea temêndu-sĕ de o parte de rĕsbunarea lui, de alta de tovarășulŭ lui din iadŭ. Nicĭ chiar Buturugă nu mai cuteză se facă ceva în contra morarului séu în contra învĕțătorului. In secretŭ mulțĭ îșĭ făceau cruce cândŭ se întêlniau din întêmplare cu Alexandru.

11. Irina capĕtă nume bunŭ.

Dér cândŭ întêlniau feciorii satului pe Irina, care înfloriá ca o rujă, nu-șĭ făceau cruce dinaintea ei, din contră fie-care îi dá binețe prietinesce. După ce trecea, mulțĭ se opriau în locŭ și se uitau după ea. Pentru că dĕu, Irina erá frumósă femeiă, și în fie-care di părea totŭ mai frumósă. Chiar fetele din Bogata se minunau de ea. Nu, nu erá mai scumpŭ îmbrăcată séu mai gătită, ca alte femei, dér orĭ când o vedeai Dumineca, în di de lucru, diminéța, séra, tot-déuna erá ca o păunniță cugetai că e gătită de jocŭ. Dér apoi harnică ce era! Lucrá la câmpŭ séu în grădină în arșița sórelui, — mergea în grajdŭ, grijá de vacă și de porcĭ, ducea în orașŭ legume și óuĕ de vêndare și totdéuna erá curată și gătită fără nicĭ o pétă pe haine.

»Mai îmĭ vine a crede, c'a învĕțatŭ și ea se vrăjescă,« dicea odată femeia lui Buturugă ștergêndu-șĭ nasulŭ cu mâneca.

»De bună sémă scie fermecá, rĕspundeau tinerii într'unŭ glasŭ. Décă Irina n'ar fi măritată, la toțĭ ni-ar furá inima, așa-i de frumósă.«

Er bărbații însurațĭ îșĭ certau femeile, le batjocoriau, ba le și pălmuiau, de ce n'au rĕmasŭ și ele frumóse ca învĕțătorésa. Femeile începeau și ele a blăstĕmá, a înjurá și-a sgâriá pe bărbațĭ cu unghiile lorŭ netăiate.

Două fete, prietine cu Irina, carĭ erau sĕ se mărite în curêndŭ, veniră la ea și-i diseră:

»Irino dragă, tu eștĭ mai de multŭ nevéstă și eștĭ frumósă ca o feciórá și toțĭ bărbții se minuneză de tine, și tóte femeile crépă de ciudă pe tine. O, Irino, spune-ne și nouĕ, cum facĭ? Tu vedĭ, că îndată ce se mărită o fată din satŭ, se face hîdă și dragostea încetéză. La tine e din contră.«

»O sĕ vĕ spunŭ,« dise tinera nevastă. »Vina o pórtă femeile. Până sunt fete marĭ și vréu sĕ se mărite, ca se placă feciorilorŭ, se împodobescŭ ca turturelele și toțĭ banii, carĭ îi au și-i agonisescŭ, îi punŭ pe gătelĭ și sulimane,

(Va urma.)

„GAZETA TRANSILVANIEI“

ḌIARŬ CUOTIDIANŬ.

Ca mâne se 'mplinescŭ 50 de anĭ, de cândŭ „Gazeta Transilvaniei,“ sub cea maĭ cumplită prigonire a némului românescŭ, a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ şi patrioticilorŭ comercianţĭ din Braşovŭ, acestŭ emporiŭ alŭ Transilvaniei, drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Tótă suflarea românéscă cu bucuriă şi cu căldură a îmbrăţişatŭ acestŭ ḍiarŭ-apostolŭ alŭ poporului românŭ şi grupatu-s'au cu toţiĭ sub drapelulŭ arboratŭ de elŭ şi lucrat'au cu însufleţire şi bărbătéscă statorniciă pentru înălţarea românismului.

Grea şi amară era lupta. Tendinţele de a desnaţionalisă pe Românĭ îşĭ ajunsese culmea. Legea dela 1832 adusă de dieta maghiară glăsuiă ca în seminariulŭ românescŭ din Aradŭ sĕ se înveţe şi unguresce şi ca: **„de aicĭ încolo la tóte confesiunile sĕ se admită şi sĕ funcţioneze numai astfelŭ de preoţĭ, predicătorĭ şi vicarĭ, carĭ sciu unguresce.“**

Apĕratu-s'aŭ cu bărbăţiă Românii dintre Tisa şi Carpaţĭ în contra acestorŭ uneltirĭ duşmane şi sosit'a după nópte şi vijeliă şi o ḍi cu sóre, dar numai o ḍi, căcĭ în cealaltă diminéţă se iviră éraşĭ nuorĭ furtunoşĭ pe cerŭ. Róta sorţii aduse din nou prigonirile de odinióră asupra capului nostru. Par' că sórtea a voitŭ sĕ încerce până unde merge tăria şi perseveranţa Românului.

Cu tóte uneltirile şi prigonirile însĕ „Gazeta Transilvaniei“ îşĭ ridică fruntea şi unindŭ sufletesce pe toţĭ Românii luptă necurmatŭ şi fără pregetŭ pentru drepturile şi libertăţile opinciĭ românescĭ.

Adversarii noştri neperḍênd din vedere acéstă luptă şi preţuindŭ resultatele dobêndite de până acum după adevĕrata lorŭ valóre şĭ-au îndoitŭ puterile, şi, acum după 50 de ani, şĭ-aŭ perfecţionatŭ şi rafinatŭ mijlócele pentru sugrumarea şi stingerea nóstră. Prin urmare, şi noi cei de astăḍĭ, credincioşĭ şcolarĭ ai românismului, asemenea sĕ ne strîngemŭ rêndurile, şi sĕ ne îndoimŭ puterile de apĕrare.

Adversarilorŭ noştri, avêndŭ ei puterea ţĕrii în mână, le-a fostŭ pré uşorŭ de a ne lovi în tóte interesele politice, comerciale şi economice, şi acum atăcându-ne în şcólă ca şi în biserică, în limbă ca şi în avere, nouĕ nu ne-a mai remasŭ altŭ mijlocŭ de apĕrare de câtŭ **condeiulŭ**, cu care toţĭ Românii datorĭ sunt de a strigă în lumea largă şi de a cere dreptate şi libertate pentru poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ.

Ast-felŭ împinşĭ de dorulŭ de a ne folosi ḍilnicŭ şi cu energiă de acestŭ pacinicŭ mijlocŭ apelămŭ la publiculŭ celŭ mare românŭ pentru a ne susţiné în ḍilnica nóstră luptă naţională şi în firma nóstră speranţă de a fi încuragiaţĭ, deschidemŭ abonamentŭ la ḍiarulŭ nostru cuotidianŭ

GAZETA TRANSILVANIEI

care precum acum 50 de anĭ a fostŭ **primulŭ organŭ de publicitate românŭ**, tot asemenea şi astăḍĭ e **primulŭ organŭ cuotidianŭ românŭ**, ce apare dincóce de Carpaţĭ.

Suntemŭ siguri, că publiculŭ românŭ e pe deplinŭ convinsŭ de principiile, ce le profeséză acestŭ ḍiarŭ şi de modulŭ cum acestŭ organŭ alŭ Românilorŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ a sciutŭ chiar şi în cele mai grele împrejurări sĕ ţie susŭ stindardulŭ naţionalităţii române.

Privindŭ dér cu încredere la viitorŭ, **Gazeta Transilvaniei** dela 1 Aprile a începutŭ a eşi în tóte ḍilele, afară de Duminicĭ, şi serbătorĭ, şi pentru a puté cu înlesnire străbate până chiar şi în sĕraca colibă a ţĕranului românŭ, va fi celŭ mai eftinŭ ḍiarŭ din monarchia Austro-Ungară:

ABONAMENTE:

Pentru **Austro-Ungaria** pe anŭ **12 fl.**, pe 6 lunĭ **6 fl.**, pe 3 lunĭ **3 fl.** Pentru **România** pe anŭ **36 lei**, pe 6 lunĭ **18 lei**, pe 3 lunĭ **9 lei**. Domniĭ abonaţĭ, carĭ au plătitŭ abonamentulŭ cu stimă sunt rugaţĭ a ne trămite diferenţa. Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin **mandatŭ postalŭ.**

REDACŢIUNEA.

Tipografia Alexi Braşovŭ.